

Відгук отримано
Голова спеціалізованої
вченої ради ДФ 26.133.076
д.ф.н., проф. Колесник О.С.
18.07.2024 О.С.

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 26.133.076
у Київському столичному університеті
імені Бориса Грінченка
доктору філологічних наук, професору,
професору кафедри германської філології
факультету романо-германської філології
Олександрю КОЛЕСНИКУ

Відгук

офіційного опонента **Бистрова Якова Володимировича**, доктора філологічних наук, професора, завідувача кафедри англійської філології факультету іноземних мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на дисертаційну роботу **Рязанова Ігоря Геннадійовича «Структурні й стилістичні особливості пісенного тексту в американському репі»**, подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки.

Експансіонізм мовознавчих досліджень в інші царини гуманітарного знання і відповідно в таку предметну галузь, як музичне мистецтво, відкриває можливості для аналізування пісенного тексту в американському репі як цілісного словесно-музичного утворення, у якому поєднані вербальний текст у поєднанні з його римо-ритмічною організацією, темповими та тембровими характеристиками. Стрімке зростання популярності реп-жанру та значення реп-музики в контексті сучасної американської культури, зокрема у розрізі ролі тексту у піснях реп-жанру, дали змогу Ігорю Геннадійовичу Рязанову обмежити предметне поле дослідження рамками англійськомовного пісенного тексту в альбомах американських авторів та виконавців репу.

Дисертація Ігоря Геннадійовича Рязанова є продуктивним досвідом дослідження англійськомовного пісенного тексту реп-жанру, оскільки сучасна музика та її мовне оприявлення у пісенному наративі, завжди реагує на суспільні зміни і, як наслідок, бере участь у конструюванні соціальних

відносин і соціокультурних явищ, що свідчить про подальше опанування антропоцентричного вектора розвитку мовознавчої науки.

1. Актуальність дисертаційної праці.

Актуальність дослідження Рязанова Ігоря Геннадійовича полягає у поєднанні різних підходів до аналізу пісенного тексту в одному конкретному жанрі на основі корпусу текстів, які було обрано за однією загальною ознакою – всі ці тексти входять до альбомів, що були нагородженні премією «Греммі» в категорії «Кращий реп-альбом року». Унікальність подібного вибору матеріалу дослідження аргументує його значення у контексті вивчення пісенних текстів різноманітних авторів-виконавців. Комплексний підхід до аналізу пісенної лірики разом зі зростанням популярності реп-жанру, його соціокультурних і соціолінгвістичних імплікацій визначають актуальність цієї дисертаційної праці.

Актуальність рецензованої роботи посилюється доцільністю вибору її автором двох важливих і сучасних аспектів дослідження пісенного тексту – інтертекстуального і мультимодального, і відповідним залученням вербальних й невербальних семіотичних ресурсів для аналізування англійськомовного пісенного тексту американського репу.

2. Наукова новизна результатів дисертації.

Новизну дисертації Рязанова Ігоря Геннадійовича «Структурні й стилістичні особливості пісенного тексту в американському репі» слід пов'язувати із розкриттям структурних і стилістичних ознак пісенного тексту реп-жанру в різних його контекстах – у фоностилістичному, образному, інтертекстуальному та мультимодальному. До безперечної новизни рецензованої дисертації Ігоря Рязанова відносимо те, що в ньому вперше до аналізу пісенного тексту в американському репі залучено аспекти його інтертекстуальності та мультимодальності, які беруть участь в його структурній організації. Автор не тільки окреслює соціокультурний і соціолінгвістичний аспекти інтертекстуальності пісенного тексту реп-жанру, а й взаємозв'язки цього жанру з іншими семіотичними ресурсами, наприклад, з естетичним оформленням, цифровою графікою чи дизайном.

3. Наукова обґрунтованість результатів дослідження, наукових положень і висновків, сформульованих у дисертації.

У дисертації Ігоря Геннадійовича запропоновані актуальні положення, що підтверджують ефективність застосованих лінгвістичних підходів й

процедур аналізу пісенного тексту. Методологія, на основі якої було проведено рецензоване дослідження у поєднанні з використанням конкретних методів, вдало доповнює підходи до аналізу пісенного тексту в рамках сучасних лінгвістичних учень. На особливу увагу заслуговують намагання автора виявити креативні механізми формування мультимодальних та інтертекстуальних зв'язків у межах реп-жанру, утіленому у сучасному американському пісенному тексті. Великий масив проаналізованих автором текстів, а саме 426 повних текстів американського репу, свідчить про широкий текстуальний простір реп-пісні.

Достовірність отриманих результатів підсилюється упорядкованими чотирма додатками у вигляді таблиць, які узагальнюють та унаочнюють результати дослідження, в яких репрезентовано лінгвостилістичні засоби і лексико-семантичні особливості пісенних текстів за назвою реп-гурту та ім'ям репера, а також римо-ритмічні особливості пісенних текстів реп-жанру (25 таблиць для кожного проаналізованого альбому).

Результати дисертації Рязанова Ігоря Геннадійовича демонструють високий рівень виконання поставленого наукового завдання. Висновки дослідження Висновки у дисертації є аргументованими, чіткими, маніфестують результати спостережень автора, відображають поставлені в дослідженні завдання і є об'єктивними для проаналізованого мовного матеріалу. Методологія дисертаційного дослідження охоплює набір методів, використання яких забезпечує комплексний підхід до аналізу пісенного тексту, насамперед на структурному та стилістичному рівнях.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

З огляду на комплексність методології дослідження теоретичне значення дисертації Ігоря Геннадійовича полягає в ефективному застосуванні методів та підходів до вивчення специфіки структури й стилістики текстових елементів пісень у реп-жанрі. Отримані дані дають теоретичне підґрунтя для кращого розуміння структурно-стилістичних особливостей пісенного тексту в американському репі. Конкретне визначення положень в соціокультурному та соціолінгвістичному аспектах інтертекстуальності й мультимодальних якостей пісенного тексту в жанрі реп теж уналежнюємо до таких, що мають теоретичну цінність.

Практичне значення дисертації «Структурні й стилістичні особливості пісенного тексту в американському репі» полягає у перспективності

отриманих результатів дослідження, зокрема можливості використання інтертекстуального аспекту в рамках подальших досліджень пісенної лірики як репу, так і будь-якого іншого пісенного жанру. Також окремо слід виділити вірогідність використання результатів цього дослідження для глибшого вивчення мовних тенденцій і феноменів, пов'язаних з репом соціально та культурно.

5. Апробація результатів дисертації. Повнота викладу основних результатів дисертації у наукових публікаціях.

Основні результати дослідження Рязанова Ігоря Геннадійовича відбито в 9 працях, серед яких – 3 статті в журналах, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України; 6 – публікації в збірниках конференцій, зокрема в одній міжнародній, у яких додатково відображено результати дослідження. Наукові публікації автора відповідають темі дисертації та повністю розкривають її основні положення. Апробацію дослідження вважаю доцільною та успішною.

6. Структура та зміст дисертації, її самостійність, завершеність, відповідність вимогам щодо оформлення й обсягу.

Дисертаційна праця Ігоря Рязанова має раціональну структуру, три дослідницькі розділи і характеризується логічним викладом аналізованого матеріалу. Результати дослідження викладено послідовно та відповідно до його змісту. Зміст тексту дослідження відповідає його темі, розкриває всі заявлені дослідницькі аспекти, повністю відповідає сформульованим меті та завданням дослідження. Загалом дисертація оформлена згідно з вимогами, які ставляться до наукових праць на здобуття ступеня доктора філософії, обсяг тексту дисертації становить 300 сторінок.

7. Дотримання академічної доброчесності в дисертації та наукових публікаціях. Відсутність академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

На підставі перевірки тексту дисертації за допомогою спеціалізованих інструментів та експертної оцінки встановлено, що дисертація Ігоря Рязанова й апробаційні наукові публікації виконані автором самостійно. У ході дослідження Рязанов Ігор Геннадійович дотримувався усіх засад академічної доброчесності. У дисертації відсутні ознаки академічного плагіату, фабрикації або фальсифікації та самоплагіату. Текст роботи містить правильно оформленні покликання на всі використані автором джерела та матеріали.

8. Дискусійні положення та зауваження.

Поряд із загальною високою оцінкою концептуальних положень дисертації, вважаю за необхідне зупинитись на окремих міркуваннях і запитаннях, що потребують додаткового висвітлення або пояснення під час захисту та врахування дослідником в його подальших наукових розвідках. Ці міркування стосуються задіяної термінології, методики отримання результатів і, відповідно, інтерпретації аналізованого мовного матеріалу.

1. У рецензованій дисертації, зокрема у розділах, що визначають її теоретико-методологічне підґрунтя, спостерігаємо подекуди довільне використання спеціальної термінології. Беручи до уваги той факт, що об'єкт дослідження «пісенний текст в американському репі» розглядається під кутом зору різноманітних музичних жанрів, використання цього терміна в тексті роботи отримує різні позначення і назви, наприклад, «пісенний реп-текст», «пісенний текст в реп-жанрі», «пісенний текст в жанрі реп», «реп-пісня» і, нарешті, «пісенний текст американських реперів». Як наслідок, таке розмаїття термінологічних номінацій потребує додаткових тлумачень і послідовної інтерпретації.

На думку рецензента, в першому положенні, винесеному на захист, авторові дисертації слід було зосередитися на виокремленні сутнісних (зокрема лінгвальних) характеристик і стильових особливостей пісенного тексту власне в американському репі та його місця у розмаїтті інших підстилів і піджанрів, на кшталт британського, австралійського, афроамериканського чи українського.

2. Не можу цілком погодитися із логікою шановного Ігоря Геннадійовича при окресленні одного із завдань дослідження, яке стосується аналізу та опису концептуальних метафор та їхнього значення в контексті авторського простору і ширше – звернення до визначення понять «концепт» (с. 40) і згодом до поняття «концептуальна метафора» (с. 52).

З одного боку, в роботі надibuємо на метафори зброї (с. 170), метафори пташиної міграції (с. 175), з іншого боку, на метафори “game” і “hungry” (с. 178) в альбомах різних реп-гуртів, але у жодному із випадків згадані метафори не розглядаються у розрізі теорії концептуальної метафори. Як наслідок, потребує окремого коментаря і пояснення дисертанта логічний зв'язок, для прикладу, концепту подорожі (с. 134) чи «провідних концептів», заявлених у підрозділі 3.2., із виокремленими чотирма концептуальними

просторами американського репу, що «місять в собі концепти політичного й соціального характеру, релігійні мотиви, соціальну критику» (с. 151).

3. Попри те, що кожен розділ дисертації розпочинається із т. зв. попереднього вступу чи преамбули, у межах яких автор визначає конкретні завдання, аргументує їхню теоретичну та практичну значущість для дослідження і пояснює алгоритм вирішення поставлених завдань, вважаю недостатнім обмежуватися надто загальною структурою відповідних трьох розділів дисертації. Приміром, у підрозділі 3.1. про лексико-семантичні особливості пісенного реп-тексту доцільно окремими пунктами виділити стилістичні функції досліджених омонімів, синонімів, паронімів, антонімів. Чи, наприклад, у підрозділі 3.2. про провідні концепти, мотиви та образи в пісенних текстах реп-жанру, виокремлені концептуальні простори бажано було б теж структурно організувати окремими пунктами. Таке докладне унаочнення структурних елементів вигідно підкреслило б оригінальність й дослідницький здобуток проведеного дослідження. Те саме стосується структурних елементів подальшого викладу, проте окреслення перспективи подальших розвідок у загальних висновках до дисертації відсутнє.

4. У дослідженнях, які стосуються аналізування мовних засобів реалізації тих чи інших явищ і категорій, традиційно послуговуються процедурою кількісних підрахунків. Цікаво було б простежити кількісне і відсоткове співвідношення стилістичних засобів метафори, порівняння, персоніфікації, гіперболи і повторення у різних концептуальних просторах з корпусу опрацьованих 426 американських пісенних текстів, а не тільки спостерігати кількісну констатацію випадків їх уживання у 25 альбомах. Відтак, кількісне співвідношення стилістичних фігур позитивно вплинуло б на достовірність результатів дослідження не тільки з метою якісного наповнення концептуальних просторів, а й у частині об'єктивного встановлення тем, мотивів та образів, що характерні для пісенних текстів американського репу.

Наведені міркування мають дискусійну природу і жодним чином не впливають на загальне позитивне враження від дисертації, а радше відображають сьогоденні проблеми досліджень у царині семантики, стилістики, жанрології і лінгвістики тексту.

9. Загальний висновок.

У дисертаційній праці «Структурні й стилістичні особливості пісенного тексту в американському репі» Рязанов Ігор Геннадійович продемонстрував

9. Загальний висновок.

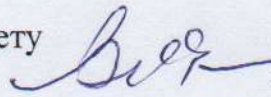
У дисертаційній праці «Структурні й стилістичні особливості пісенного тексту в американському репі» Рязанов Ігор Геннадійович продемонстрував знання теоретичних засад сучасних напрямів лінгвістики та споріднених до неї галузей знань, виявив уміння використовувати спеціальні методи та підходи до вивчення пісенного тексту в американському репі.

На підставі ознайомлення із текстом дисертації і публікаціями за темою рецензованої праці вважаю, що дисертація Рязанова Ігоря Геннадійовича є актуальною і завершеною працею, узагальнення й висновки якої переконливо засвідчують глибину аналізу, аргументованість і достовірність отриманих результатів.

Дисертація «Структурні й стилістичні особливості пісенного тексту в американському репі» відповідає п. 6-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 №40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», затвердженого Міністерством юстиції України 03.02.2017 за № 155/30023, а її автор – Рязанов Ігор Геннадійович – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 035 Філологія.

Офіційний опонент

доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри англійської філології
факультету іноземних мов
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника

 Яків БИСТРОВ

Бистрова Я.
ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу кадрів
Орест СМІШКО
20 ____ р.